

Immigratie van buitenlandse (zwerf)honden & - (zwerf)katten naar Nederland: de cijfers 2015

December 2016

Animal Medical Care Foundation

Stray Animal Foundation Platform

Auteur: Carien Radstake

Inleiding

Over het immigreren van buitenlandse zwerfhonden naar Nederland bestaan veel (voor)oordelen. Vaak worden honden die uit het buitenland Nederland binnenkomen via zwerfdierstichtingen over één kam geschoren met de honden die uit het buitenland komen via de illegale hondenhandel.

Maar wat zijn de feitelijke aantallen en de herkomst van honden in Nederland van 2015 eigenlijk?

Over 2015 hebben we voor het tweede jaar ook de door zwerfdierenstichtingen geïmmigreerde katten naar Nederland geteld.

In dit artikel worden de cijfers gepresenteerd van 2015 (tenzij anders vermeld) van:

- de aanwas van honden en katten in Nederland en hun herkomst
- de aanwas van rashonden en raskatten
- het aanbod van honden op de veilingsite Marktplaats op een willekeurige dag in juli 2016
- het aanbod van katten op de veilingsite Marktplaats op een willekeurige dag in december 2016
- het aantal buitenlandse honden dat via de commerciële hondenhandel naar Nederland is gekomen
- het aantal asielhonden van de 32 asielen van de Dierenbescherming (DB) in 2015
- het aantal asielkatten van de 32 asielen van de DB in 2015
- het aantal buitenlandse zwerfhonden dat via zwerfdierstichtingen naar Nederland is gekomen, inclusief de verdeling van de organisaties naar aantallen geïmmigreerde honden
- het aantal buitenlandse sociale zwerfkatten dat via zwerfdierstichtingen naar Nederland is gekomen.

Hoofdstuk 1

Aanwas van honden en katten in Nederland

In het rapport 'Feiten en Cijfers Gezelschapsdierensector 2015' wordt het aantal honden in Nederland in 2014 geschat op 1,5 miljoen (Nederlandse Voedingsindustrie Gezelschapsdieren (NVG), Dibevo).

Het aantal geschatte huishoudens in Nederland met een kat in 2014 is 2,6 miljoen (NVG en Dibevo) tot 3 miljoen (Dierenbescherming). Het aantal katten in 2014 is t.o.v. 2012 met zo'n 4% afgenomen.

Deze gegevens houden in dat in Nederland zo'n 20% van de huishoudens een hond heeft en bijna een kwart van de huishoudens één of meerdere katten heeft. Het merendeel van de huishoudens met een hond of kat zijn gezinnen met kinderen. De hondenbezitter woont relatief vaak in een buitengebied. Het merendeel van de kattenbezitters woont in een stad.

Honden hebben in Nederland een levensverwachting van gemiddeld 10 jaar. De aanwas van honden in 2015 is 10% - dat geeft een jaarlijkse aanwas van 150.000 nieuwe honden in Nederland.

De nieuwe aanwas van honden is in te delen in drie categorieën:

1. Rashonden met een stamboom van de Raad van Beheer (zie hoofdstuk 2)
2. Commercieel gefokte honden (of immigratiehonden) zonder stamboom (zie hoofdstuk 3)
3. Buitenlandse zwerfhonden (zie hoofdstuk 4).

Naast deze nieuwe aanwas is er sprake van een aanbod van honden die eerder zijn aangeschaft, maar opnieuw worden aangeboden als 'tweedehandshond'. Geëigende plaatsen voor het aanbod van tweedehandshonden zijn social media (websites als Marktplaats) en dierenasielen (hoofdstuk 3). Deze zogenaamde circulerende honden zijn in de tellingen in dit artikel niet meegenomen, omdat deze honden immers al eerder zijn aangeschaft als nieuwe aanwas.

De gemiddelde leeftijd van de kat is 10,3 jaar (Feiten en Cijfers Gezelschapsdierensector 2015), mits geneutraliseerd¹. Met deze schatting van het aantal katten van 2,6 miljoen is de jaarlijkse aanwas van katten ruim 250.000. Bij katten zijn er vier stromen van aanwas:

1. Raskatten met een stamboom (zie hoofdstuk 2)
2. Commercieel gefokte katten zonder stamboom (zie hoofdstuk 3)
3. Buitenlandse zwerfkatten (zie hoofdstuk 4)
4. In het wild geboren zwerfkatten.

Bij katten is het aandeel van spontaan geboren nesten aanzienlijk groter dan bij honden. Vanuit onverantwoord eigenaarschap ontstaan kolonies zwerfkatten. Het geschatte aantal verwilderde zwerfkatten ligt vanuit extrapolatie uit de literatuur tussen 135.590 en 1.207.331 (Wageningen UR, Wetenschapswinkelrapport 316).

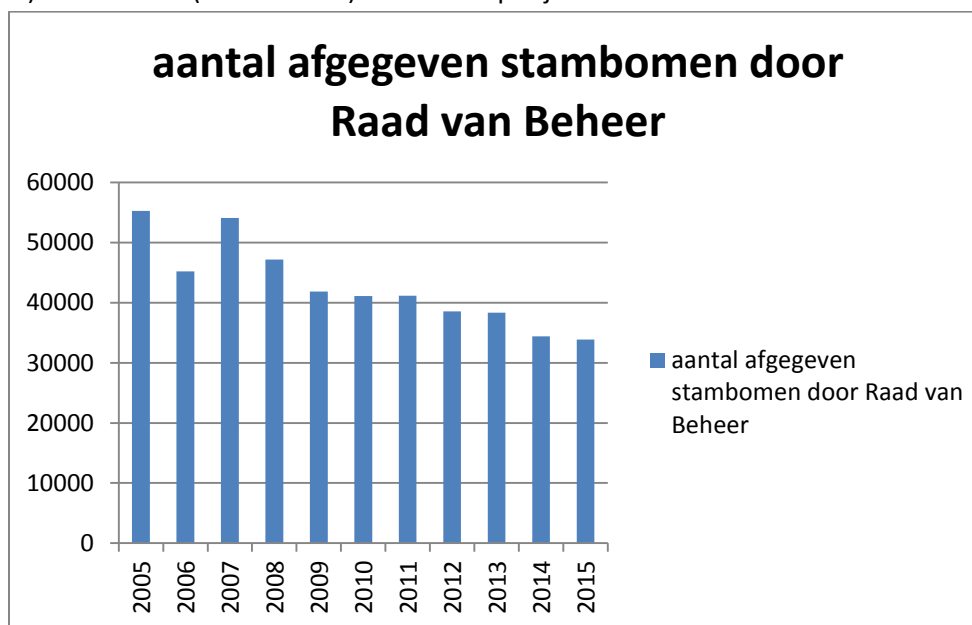
¹ In dit artikel gebruiken we de term neutralisatie voor het castreren van honden en katten.

Hoofdstuk 2

Rashonden met een stamboom volgens de Raad van Beheer

Door de Raad van Beheer (RvB) zijn in 2015 zo'n 33.878 stambomen afgegeven aan zogenaamde rashonden². Deze 33.878 rashonden rubriceren we in dit artikel onder de legale fok. Het aandeel legaal gefokte honden op de aanwas van honden komt hiermee in 2015 op 22,6%.

Het aantal afgegeven stambomen voor rashondenpups neemt gestaag af sinds 2008 van rond de 51.500 (2005 – 2007) naar 33.878 (2013 – 2015) rashonden per jaar.

Factoren die met deze afname van het aantal nieuwe rashonden te maken hebben:

1. Toenemende aandacht voor de gezondheidsproblemen en de negatieve effecten op de gezondheid door de specifieke raskenmerken (schedelafwijkingen, het voorkomen van maagtorsies, heupdysplasie en overige gewrichtsafwijkingen, te grote hersenen in een te kleine schedel, huidproblemen etc.).
2. Toenemende aandacht voor inteeltproblemen (afname van de afweer, erfelijkheidsproblematiek).
3. De hoge kosten van aanschaf van een legale rashond.

Raskatten met een stamboom

Het aantal raskatten met afgegeven stamboom is 182.000³ in 2014– wat 7% is van het totaal aantal katten in Nederland. Er is geen overkoepelende organisatie voor raskatten die centraal het beheer van stambomen regelt zoals de Raad van Beheer voor rashonden. Er zijn 14 rasverenigingen voor katten die in 2014 in totaal 6.875 stambomen aan raskittens uitgaven.

² Uit jaarverslag 2015 Raad van Beheer, geraadpleegd augustus 2016, http://nvow.nl/images/Actueel/RvB_jaaroverzicht_2015.pdf

³ Feiten en cijfers gezelschapsdierensector 2015, geraadpleegd augustus 2016, <http://fdn.nl/wp-content/uploads/A-10-Feiten-en-cijfers-gezelschapsdierensector-2015.pdf>

Hoofdstuk 3

Commercieel gefokte honden en katten

Schattingen van de aantallen honden uit de commerciële hondenhandel zijn door verschillende organisaties gemaakt (IFAW, Stichting Vier Voeters, Hondenbescherming) en variëren van 61.500 tot 212.500 honden. In dit artikel verstaan we onder de commercieel gefokte honden zowel de met opzet gefokte honden zonder stamboom als de gelegenhedenstjes die per ongeluk pups opleveren en niet doelbewust gefokt zijn. Het aandeel van deze gelegenhedenstjes staat in het niet met het aandeel van de commercieel gefokte honden uit de commerciële hondenhandel. Maandelijks gaan er miljoenen euro's om in de hondenhandel.

Er zijn enkele grootschalige broedfokkers (met meer dan 200 fokteven) in Nederland, voornamelijk in Noord-Brabant (bron: IFAW). Er circuleren lijsten op internet van broedfokkers die zo'n 50 broedfokkers in Nederland vermelden, waarvan 28 in Noord-Brabant. In Nederland worden in slechts drie of vier van de 1.500 dierenpeciaalzaken honden verkocht – waarbij het dan in het algemeen gelegenhedenstjes betreft. In tegenstelling tot België en het Verenigd Koninkrijk is er geen verkoopverbod van honden in dierenpeciaalzaken in Nederland van kracht. De motie van Ouwehand over een verbod van verkoop honden en katten in dierenwinkels is aangehouden (december 2013).

Het overgrote deel van de commercieel gefokte honden is afkomstig uit het buitenland – voornamelijk uit Oost-Europese landen. Stichting Vier Voeters schat in dat per jaar meer dan een miljoen honden van Oost-Europa naar West-Europa vervoerd worden – met name uit landen als Polen, Tsjechië, Hongarije en Roemenië. Het betreft vooral de lookalike rashonden zonder stamboom en daarnaast mixrassen. Deze honden worden naar enkele winkels vervoerd, maar het gros van de honden wordt verscheept naar particulieren die vaak te boek staan als Nederlandse Fokker die de honden via het internet (Facebook en veilingssites als Marktplaats) aanbieden en verkopen. Hierbij heeft Nederland helaas ook de functie van het witwassen van honden voor o.a. de Duitse markt omdat het vervoer van Nederland naar Duitsland ongecontroleerd en illegaal kan plaatsvinden.

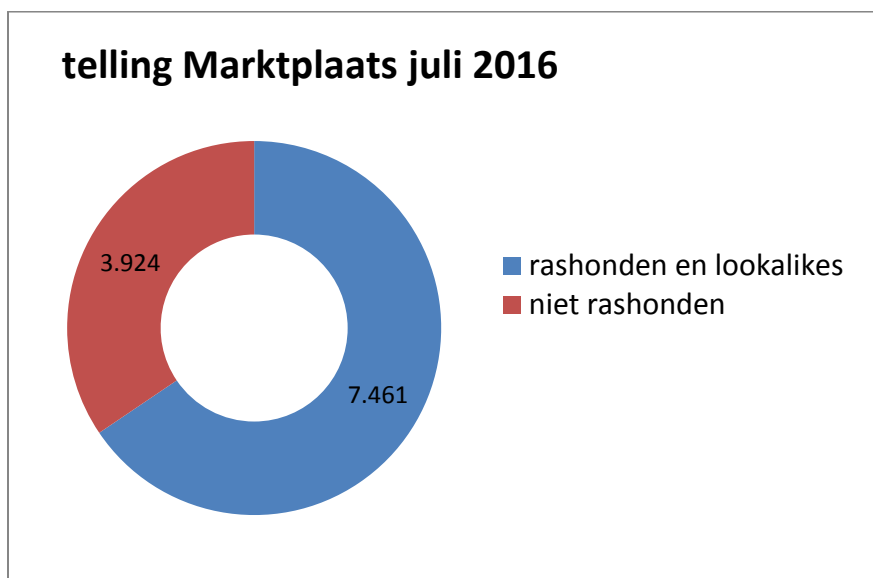
Telling aangeboden honden op Marktplaats

In de juli 2016 is door Carien Radstake van Stray-AFP een dagtelling op Marktplaats in Nederland uitgevoerd. Deze telling is gedaan om een beeld te krijgen van de aantallen honden die worden aangeboden. Daarbij is een onderverdeling naar het type honden gedaan om een indruk te krijgen hoeveel honden er van welk ras aangeboden worden. De telling omvat zowel nieuwe aanwas van honden als circulerende (tweedehands)honden.

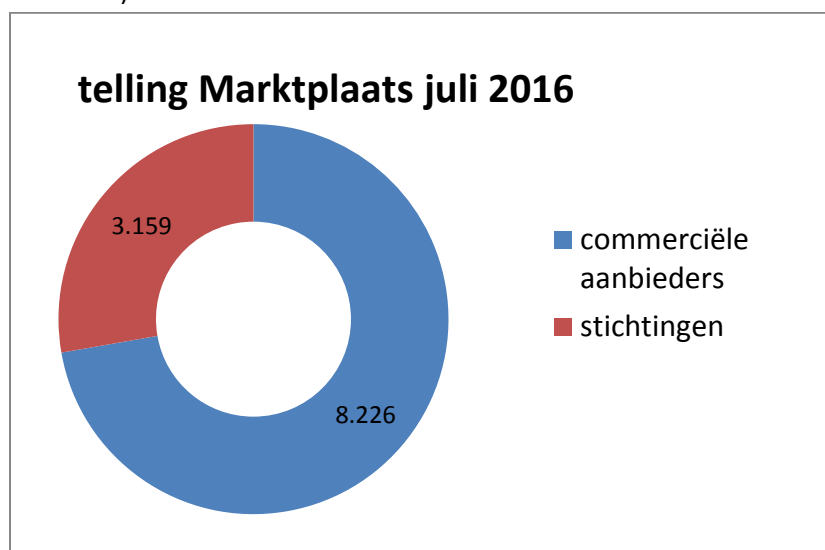
Van de adopterende zwerfdierstichtingen weet ruim 55% Marktplaats te vinden als aanbieder van buitenlandse honden – dat is iets minder ten opzichte van 2015 (toen 58%). Daarbij valt op dat sommige zwerfdierstichtingen meerdere namen gebruiken waaronder de hond wordt aangeboden. Het aantal aangeboden honden per stichting op Marktplaats varieert enorm van 1 tot 448 honden.

Er werden in totaal 11.385 honden geteld, aangeboden door zowel commerciële fokkers (inclusief gelegenheidsnesten) als door zwerfdierstichtingen. Dit is een afname van het aantal aangeboden honden t.o.v. 2015 met 1.821 honden (13,8%). Van dit totaal aantal honden:

- is 32,1% volwassen (3.656) en 67,9% pups (7.729) - jonger dan een half jaar
- worden 3.159 (27,8%) aangeboden door zwerfdierstichtingen en 8.226 (72,2%) aangeboden door commerciële aanbieders
- zijn 7.461 (65,5%) rashonden of look a like rashonden en 3.924 (34,5%) zijn niet-rashonden.

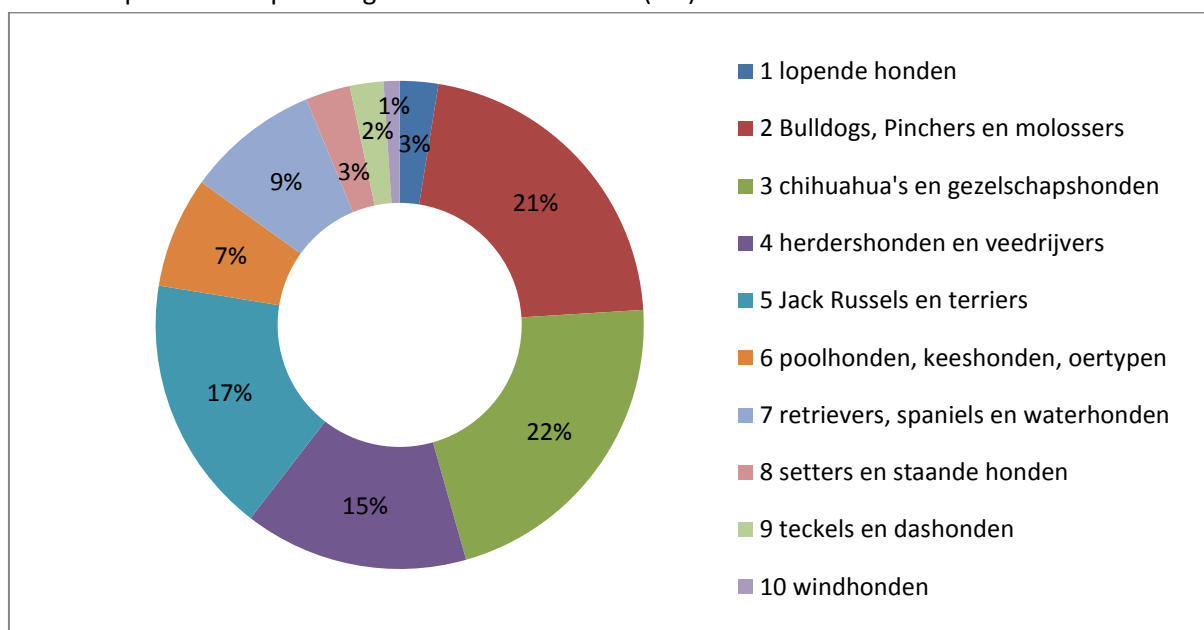

Van de rashonden worden 382 (5,1%) honden aangeboden door zwerfdierstichtingen en 7.461 (94,9%) aangeboden door commerciële aanbieders. Van de niet-rashonden worden 2.777 (70,8%) honden aangeboden door zwerfdierstichtingen en de overige 1.147 (29,2%) honden worden aangeboden door commerciële aanbieders. Van het totaal aantal op Marktplaats aangeboden honden is een kleine 28% buitenlands (3.159 honden) – dat is 3% meer dan in 2014.

Het aanbod van rashonden op Marktplaats is onderverdeeld in tien rassen/typen honden – zie de ringgrafiek hieronder. De rassen/typen honden zijn in aantallen honden gerubriceerd.

1. De chihuahua's en gezelschapshonden staan qua aantallen aangeboden honden, net als in 2014 en 2015 op nummer 1 met 1.611 honden (22%).
2. Vlak daarachter als goede tweede plaats staan de bulldoggen, pinschers, molossers en berghonden met 1.602 honden (21%).
3. De jack russels en terriërs staan dit jaar op de derde plaats met 1.277 honden (17%).
4. Herdershonden en veedrijvers staan op de vierde plaats met 1.108 honden (15%).
5. Op de vijfde plaats met 658 honden staan de retrievers, spaniëls en waterhonden (9%).
6. De poolhonden, keeshonden en oertypen staan met 549 honden op de zesde plaats (7%).
7. De zevende (teckels en dashonden) plaats telt 221 honden (3%)
8. De achtste (setters en staande honden) plek telt 190 honden (3%).
9. De negende (lopende honden) plaats telt 166 honden (2%) .
10. Op de laatste plek volgen de 79 windhonden (1%).

De legale hondenhandel en de illegale hondenhandel zijn erg met elkaar verweven en niet gemakkelijk van elkaar te (onder)scheiden. De consument van de commerciële hondenhandel, zijnde de aanstaande eigenaar, heeft zowel de rol van slachtoffer als veroorzaker van dierenleed. De slachtofferrol bestaat uit het feit dat de illegaal gefokte hond een grotere kans heeft op gezondheidsproblemen en dat de aanstaande eigenaar denkt een legaal gefokte hond te kopen en misleid kan worden. De rol van veroorzaker bestaat uit het feit dat de vraag naar goedkope 'ras'honden het handelaanbod – en daarmee de illegale hondenhandel – in stand houden. Immers, de omstandigheden waaronder de dieren binnen de commerciële broedfok gehouden worden zijn vaak hartverscheurend. Bij de commerciële broedfok is vooral het economische belang prioriteit. De manier waarop de dieren gehouden worden en naar Nederland getransporteerd worden, laat vaak te wensen over. Het Landelijk InformatieCentrum Gezelschapshonden (LICG) is actief op Marktplaats in het informeren van de consument en het plaatsen van informatieve links (naar de Hondenbescherming, Dier & Recht, 144 Red

een Dier, waarschuwingen voor oplichters etc.).

Neveneffect van de commerciële handel is dat de buitenlandse zwerfhond die via een stichting wordt aangeboden vaak over één kam wordt geschoren met de uit het buitenland afkomstige commerciële handelshond. Mede hierdoor hebben de buitenlandse zwerfhond en de zwerfdierstichtingen die voor immigratie zorgen een slechte naam gekregen. Het is van belang om het onderscheid in herkomst van beide buitenlandse honden goed in de gaten te houden. De aanpak van de oplossing voor de problematiek van de illegaal en commercieel gefokte buitenlandse hond is immers totaal anders dan die van de legaal via zwerfdierenorganisaties geïmporteerde de buitenlandse zwerfhond.

Telling aangeboden katten op Marktplaats

Op Marktplaats zijn op een willekeurige dag in december zo'n 1.334 advertenties te vinden die katten en kittens (jonger dan zes maanden) aanbieden. Minder dan de helft van de aangeboden katten in de Marktplaats advertenties zijn kittens: 45% tegenover 55% volwassen katten. In totaal worden er op de teldag december 799 kittens aangeboden tegenover 979 volwassen dieren.

Naar verhouding is het aantal advertenties van cattery's met gefokte katten en het aantal particulieren met een aangeboden nestje of te herplaatsen kat of katten veel groter dan bij de honden.

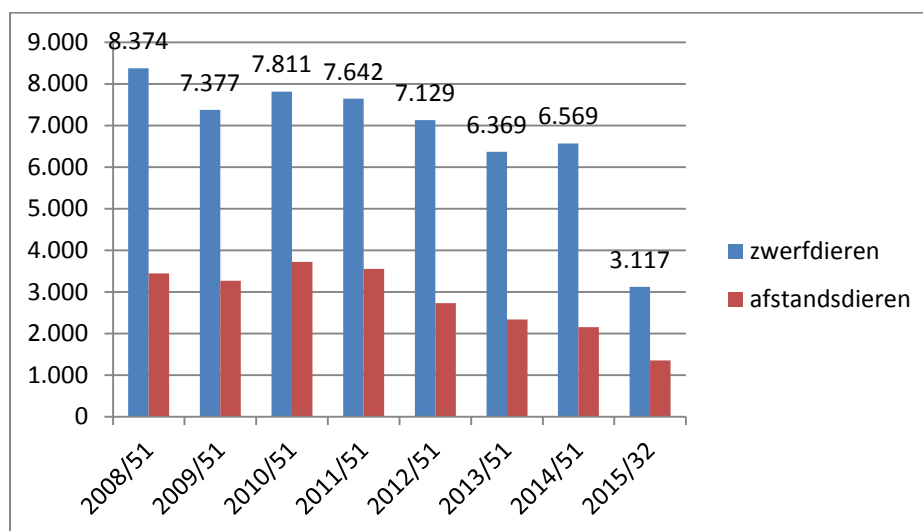
Ook bij de katten geldt dat de buitenlandse zwerfdierstichtingen Marktplaats gebruiken om op te adverteren. In totaal zijn 24 stichtingen actief met adverteren met in totaal 407 aangeboden katten uit het buitenland. Van de in totaal 1.778 aangeboden katten is het percentage wat door buitenlandse zwerfkatstichtingen wordt aangeboden 22,9%.

Trends in aantallen asielhonden van asielen van de Dierenbescherming (DB)

Wanneer organisaties vertellen dat ze buitenlandse zwerfhonden naar Nederland halen voor adoptie, is een veel gehoorde reactie: 'er zitten al zoveel honden in de Nederlandse asiel' en 'de Nederlandse asielen zitten al zo overvol'. Echter uit de jaarrapportages van de Dierenbescherming blijkt dat er feitelijk sprake is van een dalende trend in het aantal binnengekomen asielhonden in de 32 asielen van de Dierenbescherming (2015). In de jaarrapportage 2015 van de Dierenbescherming (DB) zijn de cijfers van de asielen die in 2014 zelfstandig zijn geworden of die niet door de DB erkend zijn, niet meer meegenomen waardoor het aantal van 51 asielen in 2014 is gedaald naar 32 in 2015. Dit betekent dat de aantallen in 2015 in vergelijking met de aantallen in 2014 – uitgaande van ongeveer dezelfde grootte van opvangcapaciteit van de dierenasielen – 37% lager zou moeten zijn.

Vanaf 2008 tot en met 2015 is er een dalend aantal in de DB-asielen opgenomen Nederlandse zwerfhonden te zien: van 8.374 in 2008 naar 5.295 in 2015. Een zwerfhond volgens de definitie van de Dierenbescherming is een hond die op straat gevonden wordt en op dat moment geen zichtbare eigenaar heeft. De meeste (in 2015: 50%) zwerfhonden in Nederland zijn weggelopen huishonden met een eigenaar. Deze als zwerfhond binnengekomen dieren met eigenaar verblijven in het algemeen kort in het asiel en worden binnen enkele uren/dagen opgehaald door hun eigenaar.

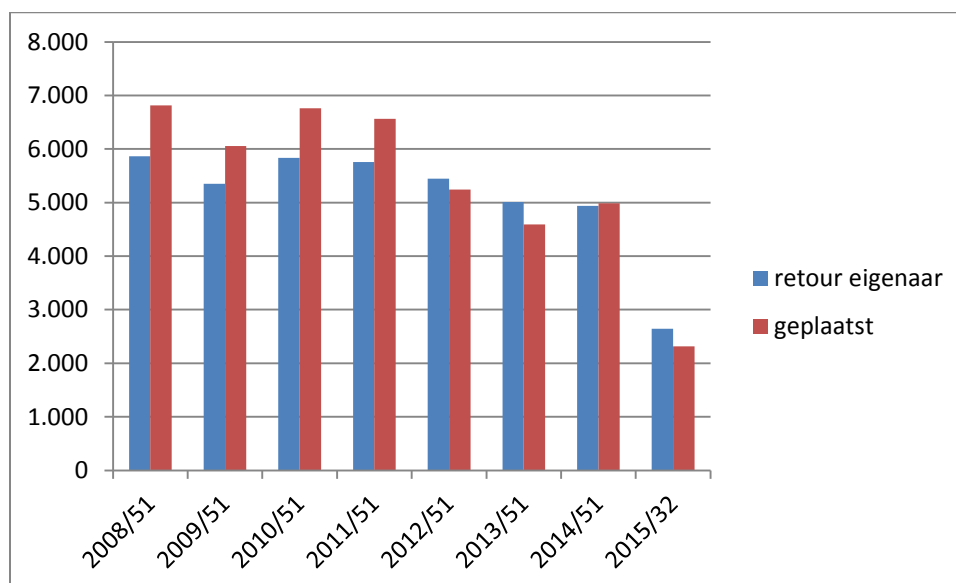
Het aantal DB-afstandshonden is gedaald van 3.447 in 2008 naar 1.354 in 2015. Afstandshonden zijn honden waarvan de (ex)eigenaar bewust afstand heeft gedaan en de hond voor herplaatsing naar het asiel heeft gebracht. Deze hond komt in het asiel terecht met als doel een nieuwe eigenaar te vinden.

Het cijfer achter het jaartal op de horizontale as geeft het aantal DB-asielen weer.

Het aantal naar de eigenaar geretoureerde zwervhonden is gestegen van 70% in 2008 naar 85% in 2015. Het percentage retour eigenaar was in 2014 nog 75% en is in een jaar tijd met 10% gestegen.

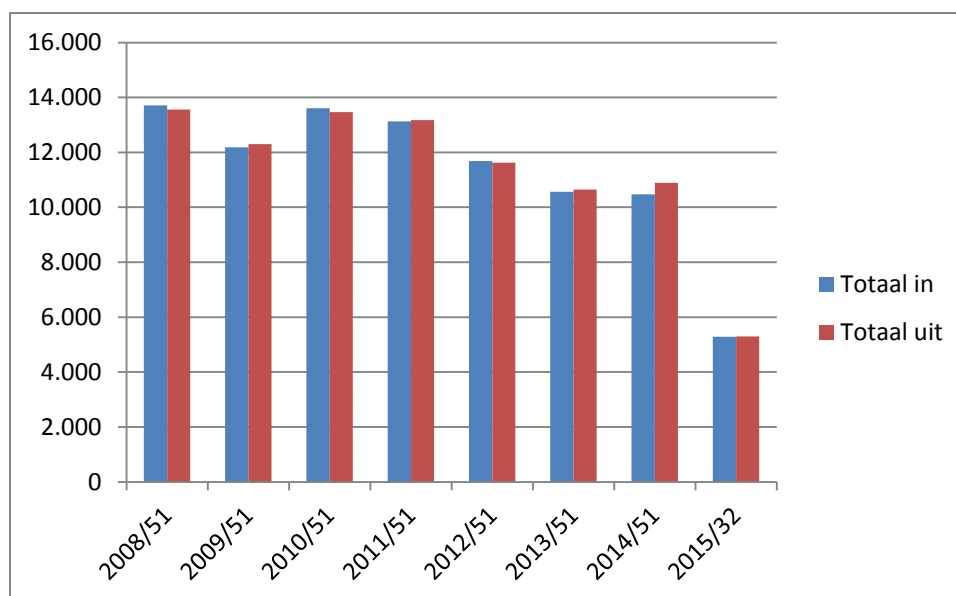
Van de Nederlandse zwervhonden heeft in 2015 een aantal van 476 honden minimaal twee weken in het asiel gezeten – de wettelijke minimale termijn dat een Nederlandse zwervhond in het asiel dient te verblijven, alvorens voor adoptie aangeboden te mogen worden. Met de overige in het asiel terecht gekomen honden in 2015 (afstand, inbeslagname, uitwisseling, huisuitzetting, teruggebracht en geboren), exclusief de 85% honden die retour eigenaar gegaan zijn, hebben de DB-asielen in 2015 in totaal 2.643 honden opgevangen. Per DB-asiel zijn dat 83 honden op jaarbasis.

In de afgelopen acht jaar zijn 90.631 honden de DB-asielen binnengekomen en 90.955 honden hebben het DB-asiel weer verlaten in dezelfde periode.

	2008/51	2009/51	2010/51	2011/51	2012/51	2013/51	2014/51	2015/32
Totaal in	13.712	12.185	13.608	13.130	11.679	10.561	10.472	5.284
Totaal uit	13.559	12.299	13.467	13.170	11.629	10.643	10.893	5.295

Het aantal geëuthanaseerde honden neemt gestaag af van 548 (2008) naar 395 (2014) honden. Het gemiddelde euthanasiepercentage over deze 7 jaar is 4%, overeenkomend met 495 honden per jaar. In 2015 zijn 157 honden geëuthanaseerd in de DB-asielen, overeenkomend met een percentage van 3%.

Trends in aantallen asielkatten van asielen van de Dierenbescherming (DB)

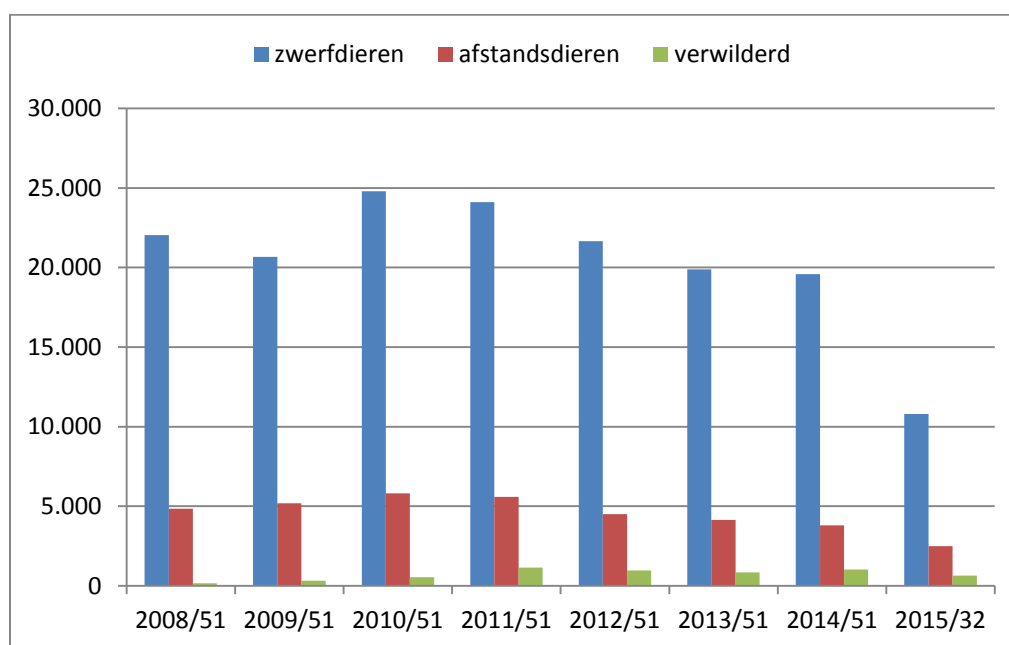
Vanaf 2008 tot en met 2014 is er een dalend aantal in de 51 DB-asielen opgenomen zwerfkatten te zien: van 22.033 in 2008 naar 19.597 in 2014. In 2015 zijn in de overgebleven 32 DB-asielen 10.799 zwerfkatten opgenomen. Een zwerfkatt in de definitie van de Dierenbescherming is een kat die op straat gevonden wordt en op dat moment geen zichtbare eigenaar heeft. Met een daling van 19 DB-asielen (van 51 naar 32 asielen) zou een aantal van 12.346 opgenomen zwerfkatten te verwachten zijn, maar het aantal is zo'n 13% minder: 10.799. In tegenstelling tot opgenomen zwerfhonden (85% in 2015) vindt slechts een klein percentage van de 10.799 zwerfkatten hun eigenaar terug: 1.694 (15,7%) katten.

Het totaal aantal binnengekomen en uitgaande katten in de DB-asielen is in onderstaande tabel te zien.

	2008/51	2009/51	2010/51	2011/51	2012/51	2013/51	2014/51	2015/32
Totaal in	29.767	28.914	34.765	34.482	30.605	28.081	27.110	15.518
Totaal uit	29.910	28.573	33.839	34.266	30.775	28.596	27.276	15.691

Het aantal afstandskatten is gedaald van 4.845 in 2008 naar 3.802 in 2014. In 2015 zijn in de 32 DB-asielen in totaal 2.504 afstandskatten opgenomen – 109 meer dan de afname van DB-dierenasielen doet inschatten. Afstandskatten zijn katten die een eigenaar hadden die bewust afstand heeft gedaan van zijn kat en zij komen in het asiel met het doel herplaatst te worden.

Van de 10.799 opgenomen zwerfkatten zijn 640 katten door de DB als verwilderd betiteld. De term verwilderd wordt gebruikt voor de binnengekomen zwerfkatten – waarvan een deel via georganiseerde vangacties zijn binnen gekomen. Van deze 640 verwilderde zwerfkatten zijn 592 katten uitgezet – een percentage van 92,5%. Van de in de 32 DB-asielen binnen gekomen katten zijn 5,9% verwilderd.

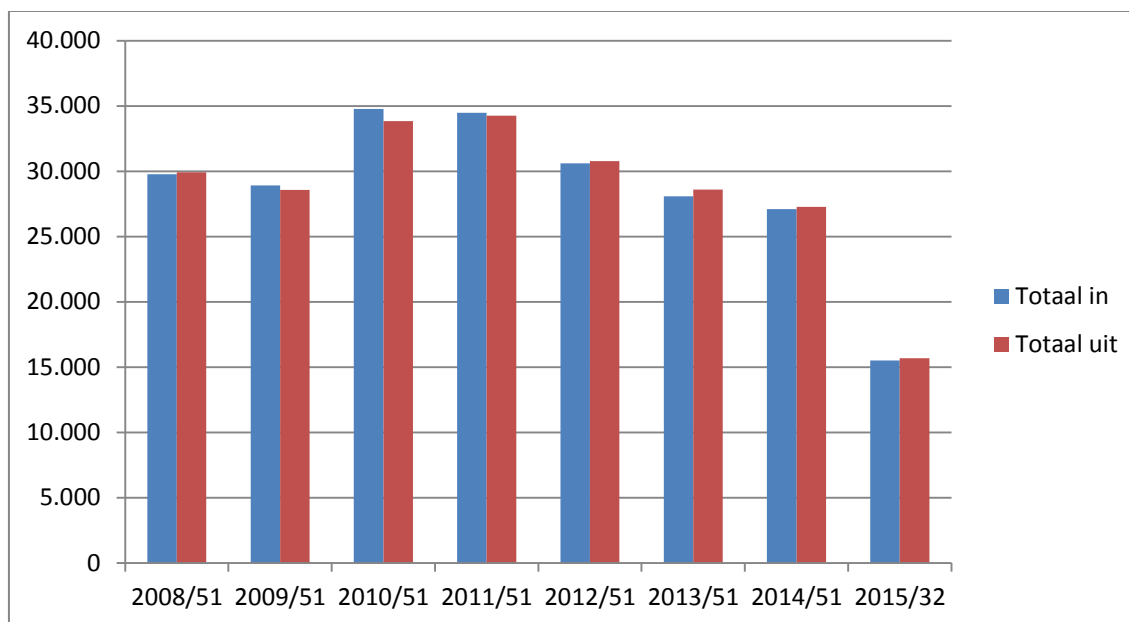
Het totaal aantal katten wat in de DB-asielen wordt opgenomen, is vrijwel gelijk aan het aantal katten wat uit de DB-asielen gaat. Vanaf 2008 tot en met 2015 hebben 229.242 katten hun weg naar het DB-asiel gevonden en zijn er in totaal 228.926 katten uit het DB-asiel gegaan – dat is een gemiddelde van 28.655 katten per jaar. In 2015 zijn 15.518 katten binnengekomen, wat een gemiddeld aantal van 485 katten per asiel geeft. Hiervan zijn 1.694 katten retour eigenaar gegaan. Exclusief deze retour eigenaar katten, zijn per DB-asiel in 2015 gemiddeld 432 katten opgevangen: de afstandskatten en de zwerfkatten zonder geïdentificeerde eigenaar.

Het gemiddelde euthanasie percentage over de jaren 2008 t/m 2014 voor de katten is 8,5% (16.000 katten), wat gelijk staat aan een gemiddelde van 2.286 geëuthanaseerde katten per jaar. In 2015 is dit percentage gezakt naar 6,6% (1.034 katten).

Percentages	2008/51	2009/51	2010/51	2011/51	2012/51	2013/51	2014/51	2015/32
euthanasie	8,6%	9,3%	8,1%	7,6%	7,7%	9,2%	9,2%	6,6%

Het percentage geëuthanaseerde katten in 2015 is met 6,6% ruim tweemaal hoger dan het percentage van 3% van geëuthanaseerde honden.

In de onderstaande tabel is het totaal aantal katten wat in de DB-asielen zijn binnengekomen en uitgegaan te zien over de laatste acht jaar.

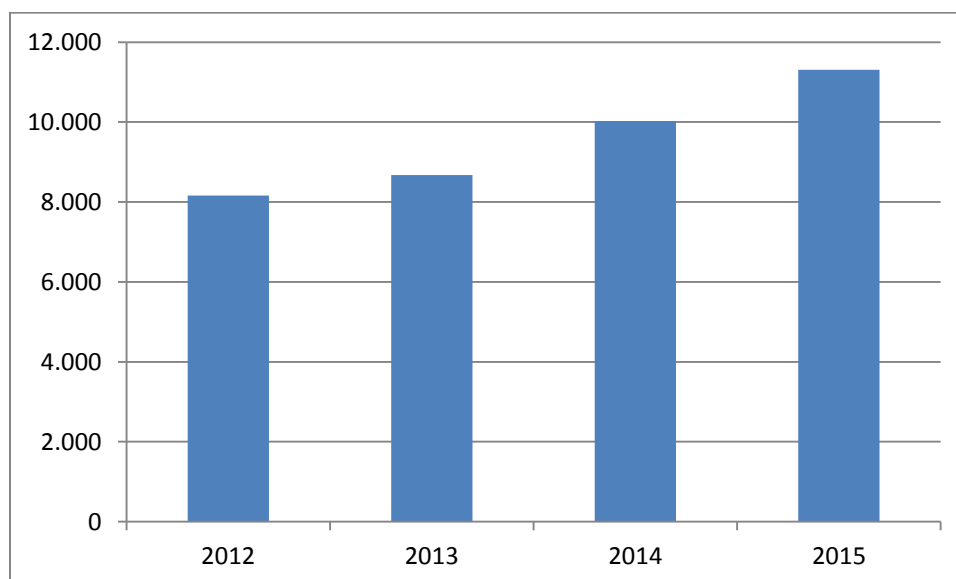
Hoofdstuk 4

Buitenlandse zwerfhonden

Om tot betrouwbare cijfers te komen van de aantallen honden die in 2015 naar Nederland zijn gekomen vanuit het buitenland, zijn de websites en Facebook pagina's van de zwerfdierenstichtingen en – organisaties onderzocht (jaarverslagen, adoptiecijfers, foto's van geplaatste honden) en is er contact gezocht met de zwerfdierstichtingen (via e-mail of per telefoon). Bij een aantal zwerfdierstichtingen lukte het niet om contact te krijgen omdat er niet gereageerd werd op een mail of facebookbericht of omdat een mailadres of telefoonnummer niet klopte. Bij deze zwerfdierstichtingen is het aantal honden wat naar Nederland is gekomen geschat. Twee zwerfdierstichtingen wensten geen informatie te geven aan Stray-AFP over de aantallen honden.

Van de zwerfdierstichtingen die zich bezig houden met adopties, zijn de cijfers van de geëmigreerde honden in ruim 92% uit eerste hand afkomstig van de organisaties zelf en slechts een 8% van de aantallen honden zijn geschat. Dat is een verbetering in de transparantie met 4% ten opzichte van de telling over 2014. De cijfers van aantallen geëmigreerde honden staan in 39,2% van de zwerfdierstichtingen op de website via een jaarverslag, financieel jaaroverzicht (waarbij de adoptiebaten met een plaatsingsvergoeding om te rekenen zijn naar het aantal geadopteerde honden) of foto's/ overzicht van geplaatste honden. Hierbij valt op dat in juli slechts 5,1% van de organisaties het jaarverslag of financieel jaaroverzicht op de website hebben staan. Tellingen via Facebook hebben bij 8% van de organisaties cijfers opgeleverd. Bij meer dan 50% van de zwerfdierstichtingen is contact geweest via mail of telefoon.

In 2015 zijn in totaal 11.310 zwerfhonden naar Nederland geëmigreerd via zwerfdierstichtingen en organisaties die zich bezig houden met buitenlandse zwerfhonden. Dit aantal is 7,5% van de aanwas van 150.000 nieuwe honden in Nederland in 2015. Deze 11.310 zwerfhonden is 1.287 honden (12,8%) meer dan de telling 2014 van de naar Nederland gehaalde 10.023 getelde honden. Er is sprake van een stijging van het aantal naar Nederland geëmigreerde honden vanaf 2012.

Cijfers die buiten de inventarisatie vallen en niet zijn meegenomen in de schattingen, zijn de aantallen honden die via particulieren naar Nederland komen, bijvoorbeeld mensen die een zwervhond na hun vakantie mee naar Nederland nemen.

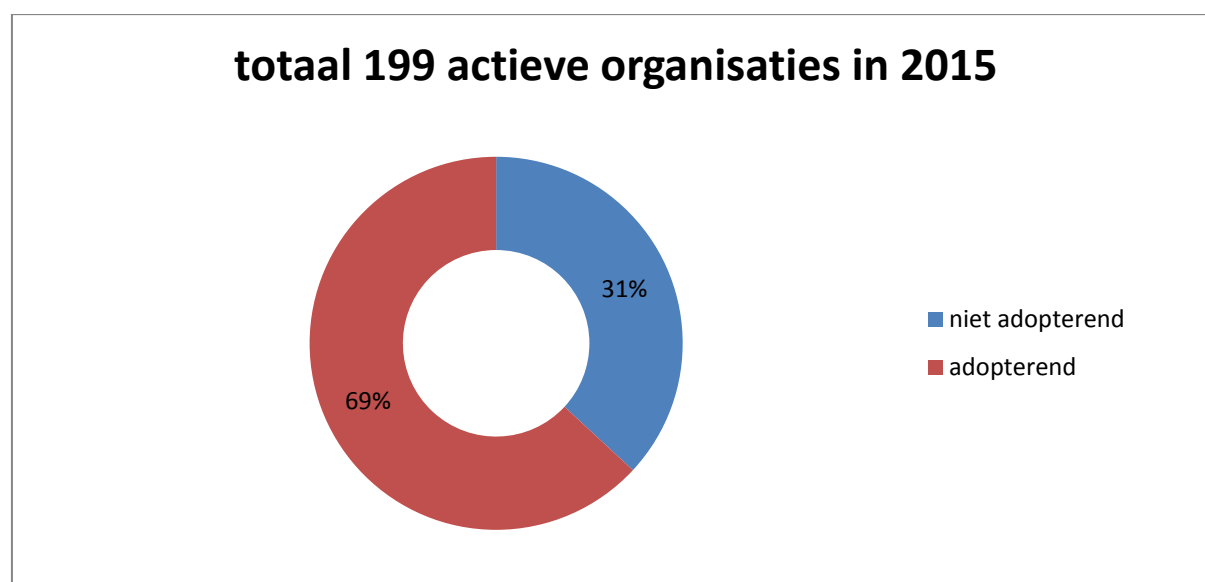
Buitenlandse zwervkatten

Naar verhouding is het aantal zwervkatten dat naar Nederland immigrereert, gering te noemen in vergelijking met het aantal honden. Er zijn 24 organisaties actief in het immigreren van buitenlandse katten. In totaal vonden 622 buitenlandse katten in Nederland hun thuis – tegenover 668 in 2014. Op een jaarlijkse aanwas van ruim 250.000 katten is dat een te verwaarlozen percentage van 0,25 %.

Stichtingen die zich bezighouden met buitenlandse zwervhonden

In Nederland zijn in 2015 in totaal 199 actieve organisaties & stichtingen bekend op het werkgebied van zwervhonden in het buitenland. In 2015 zijn er 8 stichtingen of organisaties bijgekomen en er zijn 10 organisaties en stichtingen gestopt met hun activiteiten. Opvallend is dat steeds meer organisaties zich bijna uitsluitend richten op social media als Facebook en geen of amper activiteiten via een website onderhouden.

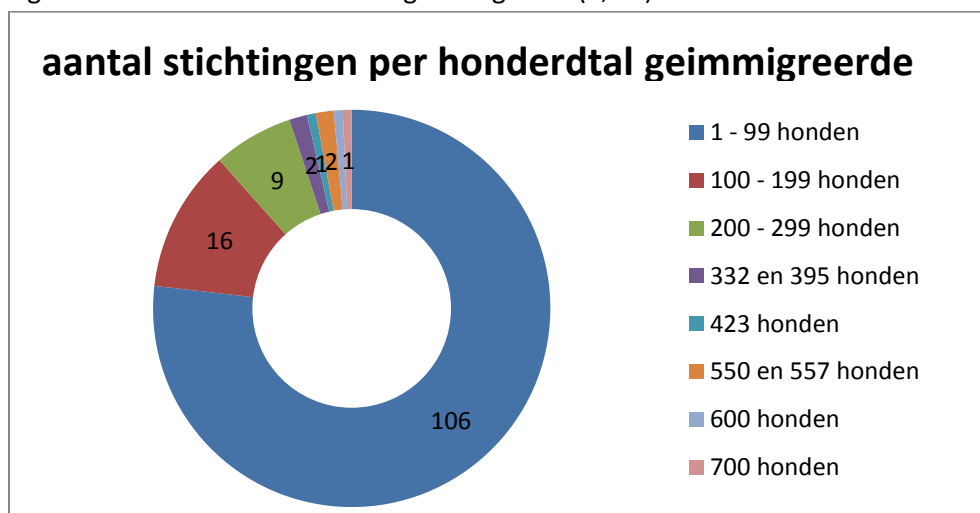
Van de 199 actieve organisaties houden 138 organisaties (69,3%) zich in meer of mindere mate bezig met immigratie en adoptie. De overige 61 organisaties (30,7%) die zich bezighouden met buitenlandse zwervhonden zijn niet actief op het gebied van immigratie van zwervhonden. Deze verdeling in activiteiten in immigratie blijft al jaren ongeveer gelijk. Sommige zwervdierstichtingen houden zich naast hondenadopties ook bezig met kattenadopties: 30 organisaties immigreren zowel honden als katten. Drie organisaties houden zich uitsluitend bezig met kattenimmigraties.

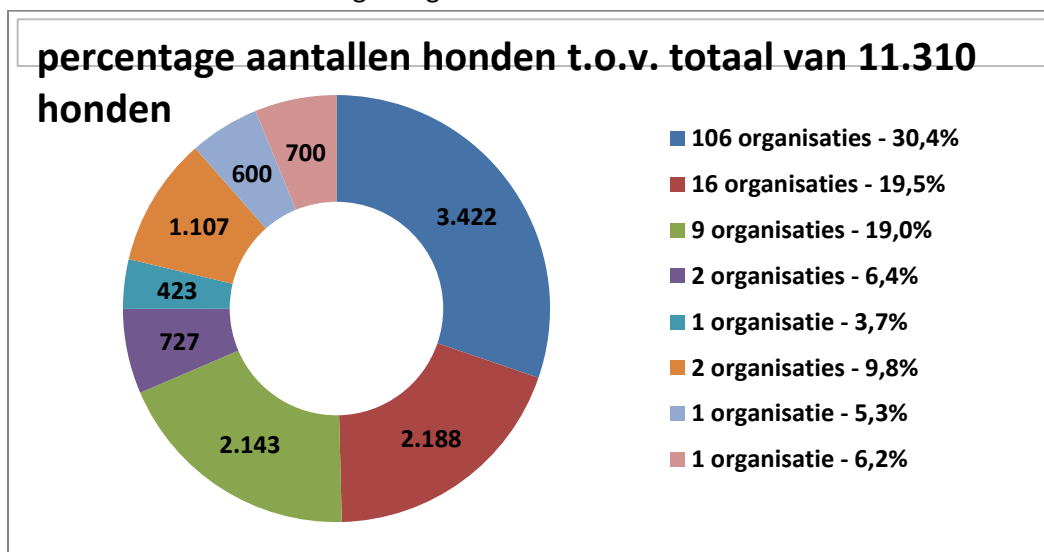
Stichtingen die buitenlandse zwerfhonden naar Nederland immigreren

Het aantal honden dat naar Nederland is gekomen in 2015 via de zwerfdierstichtingen verschilt enorm.

1. De overgrote meerderheid van adopterende zwerfdierstichtingen haalt jaarlijks 1-99 honden naar Nederland: 106 zwerfdierstichtingen, overeenkomend met een percentage van 76,8.
2. Er zijn door 16 zwerfdierorganisaties tussen de 100 - 199 honden hebben geïmmigreerd (11,6%).
3. Er zijn door 9 zwerfdierstichtingen tussen de 200 - 299 honden hebben geïmmigreerd (6,5%).
4. Er zijn 2 organisaties die tussen de 300 - 399 honden hebben geïmmigreerd (1,5%).
5. Er is 1 organisatie die 423 honden heeft geïmmigreerd (0,7%)
6. Er zijn 2 organisaties die tussen de 500 - 599 honden hebben geïmmigreerd (1,5%).
7. Er is 1 organisatie die 600 honden heeft geïmmigreerd (0,7%)
8. Er is 1 organisatie die 700 honden heeft geïmmigreerd (0,7%).

In 2015 hebben dus 16 organisaties tussen de 200 en 800 honden naar Nederland geïmmigreerd. Deze 16 organisaties zijn verantwoordelijk voor 5.700 van het totaal van 11.310 geïmmigreerde honden in 2015, dat is ruim 50% van het totaal aantal geïmmigreerde honden.

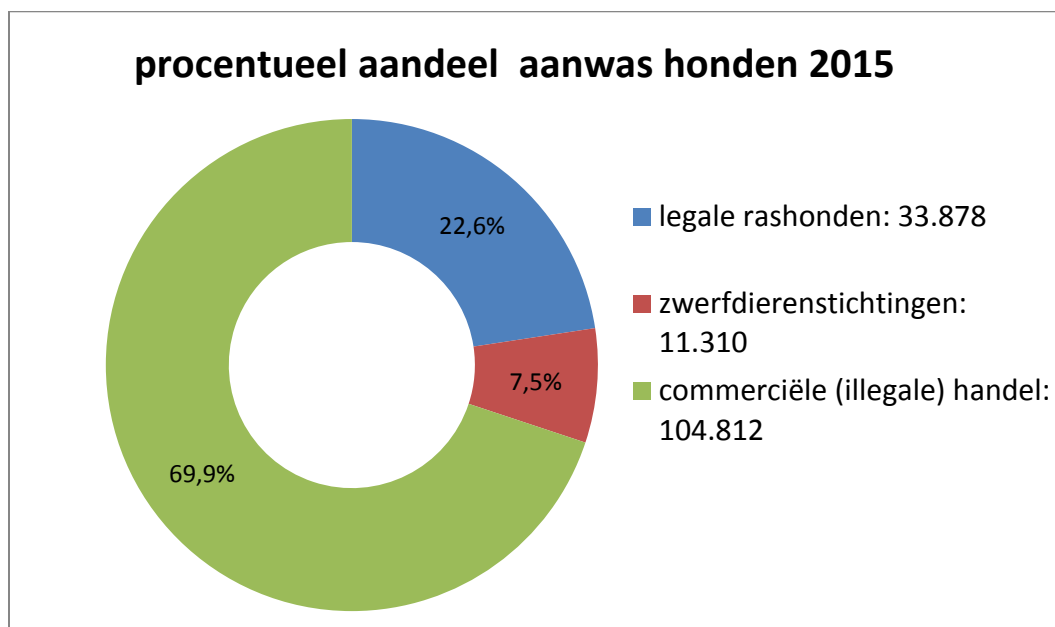
Het overgrote deel van de zwefdierenstichtingen gaat zorgvuldig te werk rondom het naar Nederland halen van een buitenlandse zwefhond en handelt conform de regelgeving. Deze zwefdierstichtingen zorgen voor de juiste vaccinaties, gezondheidsverklaringen en laten de dieren neutraliseren zodat er niet nog meer zwefhonden kunnen ontstaan. De vervoersbepalingen over de weg lijken vaker niet zo correct gevolgd te worden, in tegenstelling tot het vliegverkeer met honden.

Eenmaal in Nederland zijn verreweg de meeste zwefdierstichtingen zorgvuldig tot zeer zorgvuldig in het bemiddelen van de honden naar een nieuwe eigenaar, het plaatsen van de honden met een contract of overeenkomst en het (vaak levenslang) zorgen voor nazorg voor zowel controle en checks hoe het met het dier gaat als concrete hulp bij gedrags- en opvoedingsproblemen. Ondanks dat veel zwefdierenstichtingen contractueel met de eigenaar vastleggen dat via de zwefdierstichting geplaatste afstandshonden niet in het asiel terecht, constateert de Dierenbescherming toch dat er in elk asiel buitenlandse zwefhonden terecht komen. Hier zijn geen harde data in cijfers van bekend.

Deze overwegend diervriendelijke werkwijze van de aldus geplaatste 10.023 honden staat in schril contrast met de manier waarop het overgrote deel van de commerciële honden (133.100 in totaal) en hun hondenhandelaars te werk gaat.

Aandeel honden uit commerciële handel

Per jaar is in Nederland een aanwas van 150.000 honden nodig om aan de vraag naar honden te voldoen. Van dit aantal komt 33.878 honden (22,6%) van de legale fok met een stamboom van de Raad van Beheer. In 2015 zijn 11.310 geïmmigreerd vanuit het buitenland door zwefdierorganisaties (7,5%). Het overgebleven aantal honden van de totale aanwas min de aantallen rashonden en de naar Nederland geïmmigreerde honden is 104.812 honden (69,9%). Dit betekent dat van de totale aanwas van 150.000 honden 72,2% van de honden uit de commerciële handel afkomstig is.

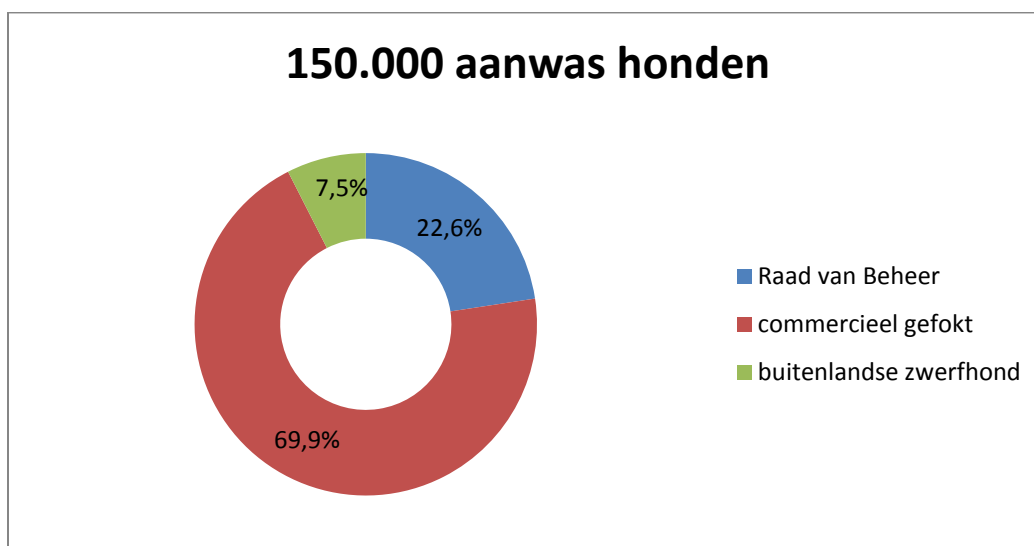
Samenvatting

Honden

Met 1,5 miljoen honden in Nederland, is de aanwas in 2015 in totaal 150.000 honden. Honden hebben in Nederland een gemiddelde levensverwachting van 10 jaar.

Van de 150.000 nieuwe honden in Nederland in 2014 zijn:

1. 33.878 honden (22,6%) rashonden met stamboom volgens de Raad van Beheer;
2. 104.812 honden (69,9%) afkomstig uit de commerciële handel en commerciële fokkerij;
3. 11.310 honden (7,5%) geëmigreerde buitenlandse zwerfhonden.

Op een paar grootschalige hondenhandelaren in Nederland na, bevindt het merendeel van de commerciële fokkers zich in het buitenland – voornamelijk in Oost-Europa.

Het aantal rashonden met stamboom van de Raad van Beheer is de afgelopen 10 jaar gestaag afgenomen van 50.000 naar 33.900 honden.

Websites als Marktplaats worden veelvuldig gebruikt voor het aanbieden van ('tweedehands') honden en katten. Op een dag in juli 2016 worden 11.385 aangeboden honden geteld – dat is minder dan in 2014. Hiervan zijn 32,1% volwassen (3.656) honden en 67,9% pups (7.729) - jonger dan een half jaar. Van deze pups worden 7.277 aangeboden door fokkers en 452 door zwerfdierenorganisaties.

Van de rashonden of lookalike pups worden 6.359 pups aangeboden door fokkers en 30 door zwerfdieren-organisaties. Het aantal rashonden of lookalike rashonden op deze dag telling is 65,5% (7.461 honden). Van de niet rashonden pups worden er 918 pups aangeboden door fokkers en 422 door zwerfdierenorganisaties.

In vergelijking met 2014 worden minder lookalikes aangeboden en meer niet rashonden. Van de op Marktplaats aangeboden honden wordt 27,8% (3.159 honden) aangeboden door zwerfdierorganisaties –

dat is 5% meer dan in 2014. Opvallend is dat sommige stichtingen meerdere persoonsnamen gebruiken zonder in de titel de naam van hun stichting te vermelden, om honden van hun stichting aan te bieden. De overige 8.226 honden (72,2%) worden aangeboden door commerciële aanbieders.

Katten

In Nederland leven naar schatting 2,6 miljoen katten in 2015. De aanwas van katten is in 2015 ruim 250.000. Het aantal buitenlandse zwervkatten wat in 2014 naar Nederland is geïmmigreerd is 0,25 %. Van de actieve stichtingen op het gebied van zwervkattenimmigratie vinden 24 organisaties Marktplaats als mogelijke manier om een zwervkat een thuis te geven. De stichtingen bieden 22,8% van het aantal katten aan wat op Marktplaats wordt aangeboden. De zwervdierenstichtingen bieden in meerderheid volwassen katten aan.

Trend in asielen van de Dierenbescherming

Het aantal opgevangen asielhonden is in de 51 asielen van de Dierenbescherming sinds 2008 tot 2014 gestaag afgenomen. In 2015 worden de aantallen dieren weergegeven in de overgebleven 32 DB-asielen. In 2015 hebben deze asielen 5.284 honden opgevangen. Het aantal zwervhonden wat retour eigenaar is gegaan in 2015 is gestegen naar 85%. Het aantal honden wat in 2015 het asiel is binnengekomen (5.284) is iets kleiner dan het aantal honden wat het asiel is uitgegaan (5.295). Het aantal honden (uitgezonderd de retour eigenaar honden) wat gemiddeld in een Dierenbeschermingsasiel in het jaar 2015 is opgevangen is 83 honden – een verdere daling ten opzichte van 2014 met een kleine 22%. Het euthanasiepercentage is gedaald naar 3% in 2015.

Ook het aantal opgevangen asielkatten is in de 52 asielen van de Dierenbescherming van 2008 tot 2014 is afgenomen met ongeveer 2.500 katten. In 2015 zijn er in de 32 DB-asielen 15.518 katten opgenomen, waarvan 10.799 zwervkatten en 2.502 afstandskatten. Het aantal katten wat in 2015 het asiel is binnengekomen (15.518) is iets kleiner dan het aantal katten wat het asiel verlaten heeft (15.691). Het aantal katten (uitgezonderd de retour eigenaar katten) wat gemiddeld in een Dierenbeschermingsasiel in het jaar 2015 is opgevangen is 432 katten. Opvallend is dat in 2015 het percentage geëuthanaseerde katten daalde van een gemiddelde 8,5% in de jaren 2008 tot en met 2014 naar een 6,6% in 2015.

Zwervdierstichtingen en -organisaties

Van de 199 actieve en bekende zwervdierstichtingen die zich met buitenlandse zwervhonden bezighouden, hebben 138 organisaties in 2015 zwervhonden naar Nederland gehaald en 61 zwervdierstichtingen houden zich niet bezig met immigratie of adoptie. Deze verdeling in wel of niet immigreren is de afgelopen vier jaar gelijk gebleven. In 2015 hielden 24 organisaties zich bezig met immigratie en adoptie van katten.

Slechts 16 actief immigrerende organisaties zijn in 2015 verantwoordelijk voor ruim 50% van het totaal aantal van de 11.310 zwervhonden wat naar Nederland is gekomen in 2015: ruim 5.700 honden.

Conclusies

- Het beeld dat veel buitenlandse honden Nederland binnenkomen klopt met de cijfers. Het overgrote deel van deze buitenlandse honden is afkomstig uit de buitenlandse commerciële hondenhandel. Van de ruim 116.122 honden (77,4%) die niet via de Nederlandse fok via de Raad van Beheer afkomstig zijn, komt 7,5% via zwervdierstichtingen uit het buitenland. Het grootste deel van de buitenlandse honden is afkomstig van buitenlandse commerciële (Oost-Europese brood-) fokkers. Vaak worden deze honden aangeboden via hondenhandelaren in Nederland, waardoor het voor de consument kennelijk, ondanks informatievoorziening van het LICG en overheidssites, niet helder is dat de hond uit het buitenland komt.
- Het aantal honden wat via internet op websites als Marktplaats wordt aangeboden door de zwervdierenstichtingen is 3.159 honden, overeenkomend met 28% van het totaal aantal door zwervdierstichtingen aangeboden honden van 11.310.
- Veel van de adopterende zwervdierstichtingen gebruiken Marktplaats als advertentietool: 76 van de 138 stichtingen zetten een of meerdere advertenties op Marktplaats, oftewel ruim 55%.
- De overige op Marktplaats aangeboden 11.385 honden worden door commerciële aanbieders of particulieren aangeboden – dat is 72,3%. Bijna 28% van de aangeboden honden op Marktplaats wordt aangeboden door zwervdierenorganisaties. De zwervdierenorganisaties zijn verantwoordelijk voor het aanbieden van 5,9% van de pups, de overige 94,1% wordt door fokkers aangeboden.
- Het aantal opgevangen honden in asielen van de Dierenbescherming is sinds 2008, rekening houdend met de vermindering van DB-asielen, in 2015 afgenomen met 38%. Daarmee lijkt voor de DB-asielen niet op te gaan dat de asielen voller zijn komen te zitten door een toename van het aantal geïmmigreerde zwervhonden. Het aantal naar de eigenaar geretourneerde 'zwerv' honden is toegenomen naar 85%.
- Het beeld dat er veel buitenlandse zwervhonden naar Nederland komen via zwervdierstichtingen en -organisaties, klopt niet met de gevonden cijfers. Kennelijk worden de 11.310 buitenlandse zwervhonden die via de zwervhondenorganisaties geïmmigreerd zijn (7,5% van de totale aanwas van honden in 2015) over één kam geschoren met de 116.122 buitenlandse honden die via de commerciële hondenhandel naar Nederland geïmmigreerd wordt.

Nawoord

Aangezien de commerciële fok in stand gehouden wordt door vraag en aanbod, is het van het enorm belang dat de consument bewust gemaakt wordt waar het dier vandaan komt en hoe het dier gehouden is. Hoe mooi zou het zijn als de illegale fok (en daarmee heel veel leed van de hier gefokte dieren) een halt wordt toegeroepen doordat de consument simpelweg geen vraag meer heeft naar de goedkope lookalike rashonden uit de commerciële handel, maar in plaats daarvan vraagt naar een hond uit een Nederlandse asiel, een hond van een goede fokker of een zwerfhond die op een verantwoorde manier naar Nederland is gekomen met een goede zwerfhondenorganisatie⁴. Ondanks dat immigratie van honden uit het buitenland geen structurele oplossing biedt voor het zwerfhondenoverschot, is er in Nederland vraag naar gezonde en sociale honden die in het buitenland in overvloed te vinden zijn. Deze gezonde en sociale honden kunnen een tegenwicht vormen voor de ongezonde en asociale honden uit de broedfok of illegale hondenhandel.

⁴ Met een goede zwerfhondenorganisatie wordt door Stray-AFP een organisatie bedoelt die zich niet alleen bezighoudt met het immigreren van zwerfhonden, maar actiever is met structurele en systematische neutralisatie- en vaccinatieprojecten in het land van herkomst. Want alleen neutralisatieprojecten zullen leiden tot de structurele lange termijnoplossing van het zwerfhondenprobleem. Voorwaarde voor het slagen van een neutralisatieproject is het samenwerken met lokale overheden, lokale dierenartsen en de lokale bevolking voor zowel het verantwoord hondenbezit als voor het monitoren van de zwerfhonden.